

tiunt (Job. xli, 22.) Mors in hac olla. Ollam hanc succensam vidit Jeremias, et faciem ejus a facie aquilonis (Jer. i, 13). Qualis unguentorum artifex, qui de mortis olla vitæ vapores exire simulat? qualis artifex, qui ollæ succensæ faciem quasi ab austro fervere facit, per quam potius ab aquilone mala exardescunt in terra? Aut filius prophetae est, aut certe propheta, qui mortem in olla deprehendit, et vapores ejus ab aquilone venire. Sulphurei sunt vapores, quos olla carnis tuæ succensa evomit: et tu in his balsami tibi videris odorem sentire? Si per te nescis balsamum merum a mixto discernere, veni ad Prophetas, veni ad filios Prophetarum Apostolos, qui te mixturarum differentias doceant, qua in olla mors sit. Talis Paulus, qui dicere ausus est: *Non ignoramus astutias ejus* (II Cor. ii, 11). Si non sufficit manus tua, ut purum habeas balsamum, sancti te doceant quomodo misceas. Attulit Nicodemus mixturam myrrhæ et aloes quasi libras centum (Joan. xix, 39), et Mariæ emerunt unguenta (Marc. xvi, 1). Sed Maria Domini mater unguenta non tam comparat, quam spirat; quæ unctum oleo lætitiæ ipsum parturivit Christum. *Tanquam balsamum*, inquit, *non mixtum odor meus*.

7. Si mixtura rationem ignoras, veni ad doctores Ecclesiæ, ad eos qui columnæ quædam sunt et firmamentum veritatis, et columnæ argenteæ in Domini ferculo, et sacri dispensatores eloquii ab his discere quomodo cogites quæ Domini sunt, et quomodo sollicita sis pro Christo ut sibi placeas. Tunc et tu columnas habebis in te argenteas, si utriusque testamenti fueris suffulta scientia. Ideo et hic post Libani ligna, columnas subtexit argenteas sermo divinus, ut habeas mysterium fidei in conscientia pura. Mysterium fidei, quam sacrum tibi præscribit eloquium, eloquium argenteum est: ut evangelicis et apostolicis subnixæ præceptis, illa mediteris, illa conserves et conferas in corde tuo; nec patiaris inertis situ coherere et obliterari, et oblivionis ærugine denigrari divini verbi argentum.

8. Sed non possumus nunc in sermonem hodiernum has inserere columnas. Hunc enim tractatum Libani præoccupaverunt ligna, et in eorum odore longius quam putabam noster sermo excurrit, suavitate illectus materiæ. Tibi, Domine, hunc commendo Libanum, Libanum egregium, hunc chorum virgineum, sacrarum cœtum feminarum. Tu custodi ut non succidatur, ut non incidatur, sed sua illi servetur integritas, servetur castitatis candor, quia Libanus candorem sonat: servetur puritas mentis, ut sanctæ, sint et corpore et spiritu. Custodi Libanum hunc, cujus ligna in ferculi tui dedicasti materiam. Procul ab illo sit prophetica comminatio: *Aperi, Libane, portas tuas, comedat ignis cedros tuas* (Zach. xi, 1). Portæ istæ claudantur aliis, soli aperiantur tibi. Tu illi clavis sis et claustrum, tu signa et resigna, ut nec signaculum nec clavem præter te recipiat, Christe Jesu, qui Deus es benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

55 SERMO XVIII.

Ferculum sibi fecit rex Salomon de lignis Libani.
(Cant. iii, 9.)

1. Lignis Libani incorruptio carnis, et munditiæ vobis est candor expressus. Bona quidem est castitas: sed quod non est ex fide, peccatum est (Rom. xiv, 23). *Fide*, dicit Scriptura, *purificans corda eorum* (Act. xv, 9). Non enim sola carnis continentia castitas censetur: cordis multo magis est æstimanda puritate. *Jam vos*, inquit Jesus, *mundi estis propter sermonem quem locutus sum vobis* (Joan. xv, 3). Bonus fidei sermo qui mundat: et ideo in hoc ferculi cultu post ligna Libani columnas producit argenteas, et virginalis mentem munditiæ ad sacri provocat meditationem eloquii, eloquii casti, eloquii quod argento examinato confertur (Psal. xi, 7). Bonæ sunt in pectore virginum erectæ columnæ, si sacræ fuerint Scripturæ suffultæ et cognitione fidei, et recogitatione frequenti. Bonus Libanus es, si mundum cor habes, mundum a cogitatione fœda, et a cogitatione infideli. Magna fœditas spiritus, fidei corruptela. Quod si sana fuerit in te firma forma fidei, jam unam habes columnam. Noli tamen esse hac contenta, adjuuge et alteram: meditare in lege Domini die ac nocte. Infidelitatem et fornicationem puta, si mens tua vel modicum a fidei recogitatione declinet. Bonæ columnæ sunt divinæ notitia et memoriæ legis: recta credulitas et recordatio fidei. Columna es, si fueris in fide firma: argentea, si divini fueris usu instructa sermonis. *Rectum est*, inquit, *verbum Domini et omnia opera ejus in fide* (Psal. xxxii, 4). Bonæ columnæ fides et verbum fidei. Verbum hoc prope sit in corde tuo; nam in ore prope est: prope sit et perpetuo ibi sit. Ex abundantia cordis oris sermo erumpat. *Septies in die*, inquit propheta *laudem dixi tibi* (Psal. cxviii, 164). Vos, sacræ virgines, dicite semper. Septies quidem dicite laudem propter horas solemnes: semper autem cantantes et psallentes in cordibus vestris.

2. Argenteæ sint linguæ vestræ. Argenteæ sunt, si de sacra Christum pagina sonant. Non mittatur massa plumbea in os vestrum. Plumbeum os est, quod nil subtile loquitur, nil acutum, nil de supernis; sed totum remissum est, totum hebes, totum de imis, fortasse et de iniquis. Nam iniquitas sedet in talento plumbi (Zach. v, 7, 8). Homo ille evangelicus peregre proficiscens, non talia servis suis talenta distribuit (Matth. xxv, 14, 15). Nolite de talibus negotiari talentis, in thesauris vestris hujusmodi non inveniantur. Paulo dicenti intendite: *Omnis sermo malus ex ore vestro non procedat, sed qui bonus est ad ædificationem fidei* (Ephes. iv, 29). *Ad ædificationem*, inquit, non ad eversionem fidei. Fereum os est quod fidem evertit, quod sanctam subruit conversationem, quod instrumentum est belli, seminarium litis, quod murmur et amaritudinem sonat. Bestia talis in Daniele describitur, dentes et ungues ferreos habens, commandens et commi-

nuens omnia (Dan. vii, 7). Nulla inter oviculas, imo inter amicas Domini bestia talis reperiatur. In hoc grege virgineo nulla virulenta, nulla violenta sit: nullus in hoc paradiso serpentis sibilus sonet. Virgineum os virulenta verba non decent. Quid? pravis polluta verbis osculum in sponsi labia porriges? Candor ipse lucis æternæ, et nil inquinatum attingit illum. Memento os tuum cœlestibus osculis et osculis consecratum. Sacrilegium puta, si quid non dulce, non divinum, non de sancta pagina sonet. *Buccinate*, inquit, *in neomenia tuba, in insigni die solemnitatis vestræ* (Psal. lxxx, 4). Omnis dies vobis sollemnis debet esse; semper neomenia, semper sabbatum. Ideo os vestrum quasi tuba sit ductilis, tuba argentea: tuba quæ non lites, sed lætitiæ sonet, sed sollemnitate, sed cantica spiritualia.

3. Nescio quomodo de columnis argenteis ad tubas nostra deflexit oratio: nisi quod optima columna est in domo Domini, qui tale os portat. Bona columna est in quo fessi sustentatur. Habes in Isaia: *Dominus dedit mihi linguam eruditam, ut sciam eum qui lapsus est sustentare verbo* (Isa. l, 4). Erudita plane lingua Christi Jesu, annuntiantis pacem, prædicantis bonum. Lingua placabilis lignum vitæ (Prov. xv, 4), columna et firmamentum veritatis. Et tu virgo in hoc sponsi imaginem porta, ut habeas linguam eruditam, linguam placabilem; non erroneam, non vagam, non labilem ad otiosa, sed quæ loquatur iudicium; quæ verbum solatii proferat, quæ columna quædam sit et firmamentum ad ædificationem 56 fidei, vel tuæ, vel alienæ. Prope sit verbum fidei in ore tuo, et in corde tuo (Rom. x, 8). Vis columnam audire argenteam? *Lex*, inquit, *Dei ejus in corde ipsius: ecce argentum. Et non supplantabuntur gressus ejus* (Psal. xxxvi, 31): ecce columna. Jure columna, quæ subverti non potest. *Verbo Domini celi firmati sunt*, inquit Psalmista (Ps. xxxii, 6). Hoc verbo confirmetur cor virginis; ut cœlum sit, ut sedes Dei, ut reclinatorium possit aureum fieri. In argento, fidei rationem et scientiam accipite: in auro, intelligentiæ et veritatis fulgorem. Reclinatorium hoc aureum super hujusmodi columnas imponitur. *Nisi enim credideritis, non intelligetis* (Isa. vii, 9, sec LXX). Fidei eruditio ad intelligentiæ puritatem gradum præstat. Fundamento huic contemplationis innititur gratia. Dum in sermone Dei meditaris fideliter, et per patientiam et consolationem Scripturæ ad spem te supernam erigis, columnam te exhibes. Reclinatorium aureum tunc exurgis, cum nuda tibi sine sermonis involucro raptim incipit coruscare veritas.

4. Sed jam perfectius ordinem intueri, et propectum quemdam de Libani lignis ad columnas argenteas, et aureum reclinatorium. In Libano cordis munditia; in argento divinæ legis notitia; in auro sive sermonis ministerio mysteria sacra manifeste resplendent. In primo mentis oculum purgas: in secundo prospicis: perspicias autem in tertio. Vel si mavis ita dici, mundaris, meditaris, specularis. Con-

fessio, inquit, *et pulchritudo in conspectu ejus* (Psal. xcv, 6). In Libano pulchritudo, in argento confessio, in auro divinæ conspectus præsentia tibi commendatur. Quam magna est confessionis et pulchritudinis hujus gratia, quæ in conspectu tantæ majestatis admittitur! Vis alibi in Psalmo hanc distinctionem audire? *Cor*, inquit, *mundum crea in me, Deus, et spiritum rectum innova in visceribus meis. Ne projicias me a facie tua?* (Psal. l, 12, 13). Vides quomodo abyssus abyssum invocat; quomodo diversa Scripturæ capitula sibi concinunt. Primum ad Libani candorem refer. Beati enim mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt (Matth. v, 8). Secundum ad argenti columnas. Rectum est enim verbum Domini. Tertium ad aureum reclinatorium, ubi Domini facies sine velamento sincere videtur: et in auro rutilat majestas regia; hoc est, purgatum, instructum, et, ut sic dicam, præstrictum spiritum sibi postulat dari. In Libano purgatur, in argento instruitur, in auro præstringitur. Præstringitur enim vere in contemplando quælibet purgatæ mentis acies: et coruscationes intimæ lucis ad modicum sustinet. Hos profectum gradus relege tu, quæ speculationis aspiras ad gratiam. Nihil in te fœdum, nihil infidele resideat, ut nuda tibi possit fulgurare veritas. Primo emundare, secundo exercitare, tertio intueri. Emundare a lege carnali, exercitare in lege fidei, intueri et perspicere in lege perfectæ libertatis, in lege spirituali. Ubi enim spiritus Domini, ibi libertas (II Cor. iii, 17). In lege quæ litteræ velamine caret, in qua nec errori, nec ignorantia, nec ænigmatum locus est. Error ubi est, seducit. Ignorantia ubi est, non ducit. Ænigma ubi est, etsi ducit, non tamen perducit. Quis ibi erret? Reclinatorium enim est, et quies, et votorum finis. Quis ignoret? Aurum enim est, et rutilat ad lucem. Quod ibi ænigma? Votorum finis, et serena veritas, ænigmatum figuras non recipit. Ibi nihil falsum, nihil occultatum, nihil figuratum: aurum est, et fulget; reclinatorium est, et fovet; dulcis fomes, sed hora fugax. Et fulgor iste fulguri comparatur. In momento, fit, in ictu oculi, in novissima tuba. Novissima tuba est, quando non jam in pagina, sed in ipsa præsentia innotescit; quando quis efficitur docibilis Dei; quando post Apostolorum et Prophetarum sermones novissime in se ipso Dei Filius Patris Verbum loquitur. Tuba hæc nescit incertum sonum dare; non sonat nisi ad sollemnitatem, nisi in neomenia, et novæ lucis exordio.

5. Buccina nobis tu, bone Jesu, in neomenia tuba, in insigni die solemnitatis nostræ. Vere insignis dies, ubi divina majestas se manifestat: nihil insignius, sed nil succinctius. Diem dixi: hora est. Hora vere insignis, et vere sollemnis. Eructa tu nobis, Jesu bone, æterni illius diei horas aliquas. Diem illum statim efficies, cui tuæ lucis verbum eructas, qui dies es æternus. Fulgura nobis coruscationes tales. Fulgur efficitur, cui tu fulguras. Similem tibi reddis, si quem irradias. *Similes*, inquit, *ei erimus cum apparuerit* (I Joan. iii, 2). Montes quos tali radio

tangis, non fumigant, **57** sed fulgurant. Aurei fiunt, **A** tum quibus aurum refulget. Caput tuum aurum optimum reclinatorium aureum non invenit, sed reddit ubi se reclinat. Jam non est illud de Evangelio dicere: *Filius hominis non habet ubi caput reclinet* (Luc. ix, 58). Videsne, Domine Jesu, quot hic habes reclinatoria? Nunquam se majestatis tuæ caput libentius reclinat, quam in virginitatis aureo sinu. Respice virginea pectora hæc, pectora vacantia tibi: in his frequenter reclinas, et recumbis, et cubas in meridie, et aureo claritatis quodam sereno. Non hic vulpes foveas habent, nec nidificant volucres cæli. Solidius est reclinatorium hoc, quam ut hic subdola valeat vulpes infodere. Nullus dolositati relinquitur hæreticæ locus, ubi serena fulgurat veritas. Sublimius est quam ut huc aut subdola vulpis, aut superba volucris accedere queat. Abscondita **B** sunt hæc a sapientibus et prudentibus, et revelata sunt parvulis, qui humilem sectantur ascensum, ascensum purpureum, et passionis Christi vestigiis insistent. Vere purpureus ascensus, quem Christi signavit cruor, et passionis ejus coloravit fides.

6. Sed illud attendendum, quomodo, imo quam congruo modo sibi concinunt columnæ argenteæ et ascensus purpureus. In illis sapis fideliter: in istis sentis humiliter. In illis meditatio, in isto imitatio. Non enim in sermone tantum est regnum Dei, sed in virtute. Quid tu istie dices qui humiliationem servitatem putas? Servilis non est, quam regalis nobilitat purpura. Ornamentum est etenim purpura regium. Hos si tu vel dedignaris vel horres gradus, respice quod purpurei sunt. Humilitas suscepta pro Christo regiam præfert dignitatem. Tu vero, sponsa **C** Christi, candido preme pede gradus purpureos. Nobilis est semita quam dilectus tuus prior incescit. Quam pulchri sunt etenim gradus purpurei, quos pede sacro Christus prior signavit pedibus illis, quibus nullus pulvis adhæsit, pedibus niveis, quos cruoris sui signavit vestigio? Hæc tu ardentem vestigia relege: aufer calcamentum carneum de pedibus tuis. Sanctus enim ascensus est, quem tibi disponis. Nudo et expedito insiste vestigio gradibus istis. Purpuram hanc non conchylii, sed Christi sanguis intinxit. Hic tu pedem libenter pone, ut pes tuus intingatur in sanguine Christi. Non veniat tibi pes superbæ, si humilem secteris ascensum, qui Sponsi tui cruore sacro signatur. Huic tu non modo pedem, sed etiam manum et caput intinge, ut tota purpurea, tota regalis et passione Christe tota nobilitata ascendas. Nam si compateris, conregnas. Noli te sæculi nobilitate claram reputare. Villior eris si respexeris ad illam, si natales tuos Sponso imputes, si te pro sæculi fastu præferas aliis, aut aliquid habere privilegii putes. Contra humilitatem propositi de pro sapia carnis evacuaris a gloria Christi, si alia re nobilitari præsumas. Hæc tibi purpura sufficiat ad fastum, sufficiat ad ascensum, sufficiat ad gloriam, ut non glorieris nisi in cruce Domini tui Jesu Christi. Ascensus te purpureus reclinatorium perducet

A ad aureum: quoniam humilibus et quietis contemplationis debetur gratia, a sapientibus autem et prudentibus absconditur, revelanda parvulis. Purpura hæc magnum quoddam est pignus amoris, quem tibi dilectus exhibuit. Vere magnum pignus amoris mortis passio. Majorem hac dilectionem nemo habet, ut animam suam ponat quis pro amicis suis ((Joan xv, 13). Tale præstitit, tale pignus restitulat passio tua, humiliatio tua. Quid pro te pertulit, memoria tibi reducat, et quantum adamavit, pro qua se tantum humiliavit. Ama ergo tu illum qui prius et plus dilexit. Non exigunt hæc tempora ut sanguinem effundas. Effunde animam tuam; effunde sicut aquam cor tuum. Nam etsi tradideris corpus tuum ita ut ardeat, charitatem non habeas, quid tibi proderit? (I Cor. xiii, 3.) Denique et ultimo loco quasi finalis omnium clausula gratiarum ponitur charitas; et media, velut ornamento quodam, charitate constrata dicuntur propter filias Jerusalem.

SERMO XIX.

Media charitate constravit propter filias Jerusalem.
(Cant. iii, 10).

1. Novum aliquid vultis audire; sed ego novum quid non habeo, nisi ut vos innovet amor. Mandatum **58** hoc novum do vobis: nihil vobis notius, et nihil est novius. Non estis in isto rudes et inexercitæ negotio. Vestrum hoc proprium officium est. In amoris enim præcipue munus estis dedicatæ. Denique et propter vos fercula Salomonis media charitate constrata dicuntur. *Media*, inquit, *charitate constravit propter filias Jerusalem.* Quodam quasi privilegio hic sermo vobis delegavit usum amoris. *Æmulamini*, filie Jerusalem, charismata meliora, magis autem ut ametis. Amor omni supereminet gratiæ: et in hujusmodi descriptione ferculi, charitas reliquarum quasi ornamentum et clausula superponitur gratiarum. Plures in hoc ferculo enumerantur gratiæ, sed charitate cumulantur omnes. Charitas cumulus est, charitas fundamentum. *In charitate*, inquit, *radicati et fundati* (Ephes. iii, 17). Illa in primis, illa in ultimis, illa in intimis: illa inchoat, illa consummat, illa communicat charismatibus cæteris: ideo in medio collocatur quasi ornamentum quoddam commune, et totius clausula ferculi. Et color purpureus, et auri fulgor obscurior esset, si non charitate vestiretur. Quanta ejus est gratia, quæ ipsum contemplationis aurum exornat? Ipsa media est et reliquarum quasi medulla gratiarum. Nulla tamen est intima virtus, nulla sic animos penetrat et perfundit, et arcanos cordis implet recessus. Ipsi animi medullis amor imbibitur, et secretis influit venis. *Media*, inquit, *charitate*. Bene media, quæ sic intima est. Plenitudo legis est charitas. Ideo lex vacuatur, si fuerit destituta charitate. Vitalis quædam vena legis est et reliquarum charitatis virtutum. Cæteræ quasi in partem se contrahunt: illa omni communis est gradui. Si mente excedas, sive sobrius fias; ubique charitatis et ne-

cessarius et jucundus est usus. Reliquarum officia variantur gratiarum, et vicibus alternantur: charitatis continuantur jura quodam jugi tenore. Sive mente excedamus, Deo; sive sobrii simus, urget nos charitas Christi (II Cor. v, 13, 14). Vos vere, sicut arbitror, urget charitas Christi. In quid vos urget? In se ipsam. Aliorum alia sunt officia, vestrum speciale munus est amor. Improbis sui provocator est amor et dulcem agit in patientes tyrannidem. Amor se ipsum in proventus semper urget uberiores.

2. *Æmulamini*, filie Jerusalem, charismata meliora, magis autem ut ametis. *Æmulatio* vos hæc semper amplius urgeat. Mandatum hoc vobis semper sit novum. Et novum est, nisi in vestro dulcis Jesus veteraverit affectu. Utinam semper in vobis ille recens sit, nec mora temporis aliquid imminuat gratiæ. Utique recens in vobis vester Jesus est. Ipse semper recens, sed non Deus alienus. Vere recens, in quem semper anxio inhiatis amore. Denique id solum habetis in votis, ut vobis semper amplius placeat. Quantum placet, qui satis placere non potest? Nulla magis vos ratione placere potestis, quam si vobis placeat ipse. Animum vult, aliud non querit. Solus sufficit, si tamen totus impenditur. Satis est pro viribus tuis, sed parum est pro ejus meritis. Si te tibi conferas, et tua metiaris ex regula, sufficit: sed si de te, nil tibi relinquitur. Si autem ex ipsis te regula metiaris, et velut in libra colles, quid tu momenti adversus illum tenebis. Si infra vires tuas amor se cohibet et contrahit, iniquus est: et si juxta vires tuas, exiguus. **C** Quid ergo? supra vires casso te extendes conatu? Quidni? amor non capit de impossibilitate remedium. Nulla satis magna sunt amori officia, ubi tamen ipse non intepuit amor. Quomodo erit in suo parcus, qui in alieno fidelis existit? Quomodo erit in officiis propensus, in se ipso parcus? Amor se ipso nihil impendit libentius, nihil uberius potest. Quæ major ubertas quam ubi nihil decerpitur? Amor exæstuat, se ipsum non capit, superfluit sibi, immensitatem æmulatur, dum metam nescit affectui ponere. Oleum est quod stare nescit, nisi cum vasculum desit (IV Reg. iv, 6), nisi quod nec tunc novit compesci. Musti præfert amor insigne, quod nativitatis suæ fervore quodam et velut ætatis lascivia exrescit et superfluit, capi nesciens, et novo semper exfervescit et fermentatur affectu. Amor infirmitatem non causatur, sed magis accusat. Amori nihil satis est, nihil minus se ipso. Amor se ipso satiari non potest, et tamen nisi se ipso pasci non potest: ipse sibi dulce satis est pabulum. Amor nil magis vult quam amare. Quam dabit homo commutationem pro amore? quam dabit, vel quam accipiet? Nihil gratius amore impenditur, nil dulcius sentitur. **59** Amor et dulciter optat, et dulciter utitur; dulciter deliciatur, et dulciter dolet. Vere dulcis amor, et solus dulcis amor; et omnis dulcis amor, sed non est amor ad amorem Christi.

A Super omnem enim pulchritudinem pulchritudo ejus. *Super omnem pulchritudinem*, inquit, *dilexi sapientiam* (Sap. vii, 10). Quomodo non decorus, qui candor est lucis æternæ. *Frater mi Jonatha, quam amabilis es et decorus valde?* (II Reg. i, 26.) Volebam Jesum dicere, sed de consuetudine Jonathæ produxi vocabulum: et tamen gratus error, qui gratiam expressit. Error in nomine, sed in re nominis hujus est servata proprietas. Jonathas columbæ est Donum, illum significans qui spiritualis gratiæ est plenus, puerum qui datus est nobis: sive Jonatham, sive Jesum dicam, Jesum intelligo. Quam amabilis es, frater mi Jonatha, et decorus valde! Præsumptionem putatis quod fratrem eum dico? Verba hæc non meam temeritatem, sed ejus charitatem sonant. Præsumptio fuerit, si non ipse hunc mihi indulserit ausum. Denique et ipse cognitionis hujus et assumpsit habitum, et exhibuit affectum; et juxta Apostolum, *Non confunditur nos fratres vocare* (Hebr. ii, 11). Si non confunditur, cur non et tu ipse confidenter dicas, Frater mi Jonatha: aut si domestico magis vis uti vocabulo, Frater mi Jesu, amabilis es et decorus valde; amabilis es super amorem mulierum? Anxio et vehementi affectu vestra, sanctæ mulieres, in Christum inardescunt vota: sed ipse multo magis est amabilis, quam amatur a vobis.

3. *Æmulamini* ergo charismata meliora, magis autem ut ametis. Enumerat ligna Libani, columnas argenteas, reclinatorium aureum, ascensum purpureum, ad ultimum charitate cumulans omnia. Quidni? **C** *Adhuc*, inquit Paulus, *excellentiorem vobis viam demonstro*. Bonæ sunt etenim columnæ argenteæ, et sacri magna quidem est eloqui gratia. Sed si *linguis hominum loquar et Angelorum, charitatem autem non habeam, factus sum ut cymbalum tinniens*, vocis inanem dans sonitum sine sensu charitatis. Reclinatorii aurei ingens est gloria, per quod tibi mysteriorum arcana signantur. Sed quid? *Si noverim mysteria omnia et omnem scientiam, charitatem autem non habuero, nihil sum*. Per gradus ascendis purpureos, et passionis Christi te gaudes habere insignia? *Sed si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest*, inquit Apostolus. *Charitas non inflatur, non est ambitiosa, non querit quæ sua sunt* (I Cor. xii, xiii, 5): medio gaudet, et quasi in communi sua bona prostituit. Media enim charitate constravit. *Non inflatur*, inquit, *non est ambitiosa*. Non enim charitatis bonum singulare: aut si habet, amat; aut si non habet, optat. Non vult aliis præcellere, sed nec ipsum magis habere bonum. Multi meritorum suorum infirma cognoscunt. Ideoque de se magnum nil sentientes, non inflantur isti, sed forte ambiunt. Unde inflentur, non habent: sed inflate satis optant ut habeant. Privatam et hi amant excellentiam, dum aut concupiscunt ut sit, aut contabescunt quod esse non possit. Charitas vero cum invidia contabescente iter non habet, non querit

quod suum est : et quomodo poterit quod est alienum decerpere ?

4. Quid tu invidia alienum vis corrumpere bonum ? Numquid tibi adjicies quod ab alieno decerpis ? Ita forsitan ; sed si corporalis aliquid pecuniæ subtrahas. Non ergo in claustralibus rapacitatis hujus vitium vereor : est subtilius quoddam rapacitatis invidiæ genus. Quid enim rapacitatem non putas, si pecuniæ parcis, famam decerpis ? Non concupiscis possessionem, et laceras opinionem. Quid tibi emolumentum aliena diminutio confert ? aliena si corrodas bona, quid tibi inde accrescit ? Evidenti forsitan veritate alienæ virtutis conteruntur in ore tuo dentes, quos ad derogandum paraveras. Non audes corrodere, non tamen potes collaudare. Jam alienum bonum verbo non carpis ; numquid ideo non rapis ? Quomodo non rapacitas, ubi evidens bonum debito defraudas testimonio, et veram alterius gloriam etsi mendacio non corrumpis, silentio tamen suppressis ? Vis audire in sola etiam æstimatione rapacitatem esse ? *Non rapinam*, inquit Apostolus, *arbitratus est esse se æqualem Deo* (Philipp. II, 6). In invidiam animam non potest intrare æstimatione bona de bonis alienis. Non vult enim intelligere quod alius bene agat : etsi palam non audet, penes se tamen vel dissimulat, vel attenuat alterius merita. Ut quid istud, **60** nisi quod livor, dum privatam semper excellentiam cogitat, alienam obscurat ? *Charitas autem non cogitat malum, non gaudet super iniquitate* ; et, ut sic dicam, super inæqualitate : *congaudet autem veritati* (I Cor. XIII, 5, 6). Privatam non cogitat ; medio quodam et communi lætatur : quæ sua sunt non quærit, sed quæ Christi Jesu. Ejus in omnibus gloriam, vel amat, vel optat. Communis est Christus ; mediator enim est (I Tim. II, 5) : et ideo ejus non sunt quæ media non sunt, sed in partem se restringunt. Quid tu livore Christum vis in partem contrahere ? Avaram vis esse gratiam Spiritus, cujus circa te solum optas beneficia restringi ? Sine ut exerescat et exuberet, et effundat se super omnem carnem Spiritus Domini, et repleat orbem terrarum. Noli communem omnibus beneficentiam intra cordis tui angustias incarcerare. Dives est enim in omnes (Rom. X, 12) : et tu minuire tentas affluentiam gratiæ, et immensitatem redigere ad minutias ? *Æmuli cordis avaras dedignatur Christus angustias. Nescit æmulatione tua ejus bonitas detineri. Proflua est : non tibi soli, sed vicinis etiam se vasis ejus oleum infundit. Fac ut illa mutuo tua sint. Erunt autem, si communi fueris bono lætatus : alioquin et animæ tuæ oleum evacuas, et illis nihilominus tamen infunditur mediator Christus ; et ideo quæ sua sunt media vult esse. In hoc, inquit, cognoscent omnes, quia mei estis discipuli, si dilectionem habueritis ad invicem* (Joan. XIII, 35).

5. Vides quomodo charitas speciale quoddam est insigne discipulatus Christi, et doctrinæ ejus singulare indicium ? Ideo hic in ultimo loco quasi ornatus

A quidam aliarum inducitur gratiarum. *Media*, inquit, *charitate constravit*. O quam molle est stratum charitatis. Proximi charitas livore, charitas Domini timore caret. Nihil habet pœnale charitas, timor pœnam habet : ideo non est in charitate timor, sed perfecta charitas foras mittit timorem (I Joan. IV, 18). Quid enim timebit charitas ? Veteres offensas ? Sed charitas operit multitudinem peccatorum (I Petr. IV, 8). Infirmetas propriæ conscientiæ timebit ne decidat ? Sed fortis est ut mors dilectio. Utrumque metum charitas foras mittit. Sed nec perfecta charitas temporales pro Christo timebit molestias. Sed ne quidem æternæ si fuerint, defatigari et evanescere poterit consummata dilectio. Non potest semel hausta cognitione tantæ non delectari dulcedinis. Non ideo amat charitas ne pereat : sed mavult foris pœnaliter in æternum perire, quam usu amoris æterni privari. Si enim dederit homo omnem substantiam pro charitate, quasi nihil despiciet eam (Cant. VIII, 6, 7). Vere hoc molle stratum, in quo etiam inter injurias tam suaviter quam sancte quiescit. Da mihi, Jesu bone, ut super stratum hoc memor sim tui, et mediter in te in matutinis. Dulcis plane memoria, quam amor inducit : grata meditatio, quam suggerit charitas. Nihil enim est quod non jam dulciter et grate de Christo cogitetur. Amor proximi compassionem habet, et quemdam minus suavem gustum, dum gementibus novit condolare. Christo in quo condoleas ? etsi crucifixus est ex infirmitate, sed vivit ex virtute Dei. Non condolendi, sed congaudendi in se vobis undique materiam præstat. Totus desiderabilis, et concupiscentia totus, et quasi charitate constratus. Quid enim videbis in Christo, quod non ejus nobis et charitatem exhibeat, et nostram exigit ? Totus nobis est charitatis illecebra, irritamentum amoris. Nullum in se meticuloso relinquit locum affectui. Totus amari vult, qui totus meretur amari. Noli, virgo, ad tormenta respicere, cui tanta proposita sunt oblectamenta in sponso. Otiosus debet esse timor, ubi tot insignia reueent amoris. Dedignatur charitas timoris commercium, cogi nesciens, quæ nequit compesci.

6. Ideo charitas perfecta foras mittit timorem, velut inutilem et supervacuum ; sed non timorem illum, qui castus permanet in sæculum sæculi (Psal. XVIII, 10). Est enim timor, quem foras mittit charitas : et est timor, quem mittit veritas : et est timor, quem intromittit et charitas et veritas. Primus cautus ; secundus castus, sed non permanens in sæculum sæculi ; tertius et castus et permanens. Primus veretur pœnam, secundus offensam, tertius totus libera quædam et secunda reverentia est. Et primus quidem timet offensam, sed propter pœnam : secundus offensam, sed propter ipsam. Et quidem injuria quædam justitiæ est, si metu pœnarum in gratiam veniat. Satis ipsa per se meriti obtinet, ut hominum in se studia provocet, et conciliet affectus. **61** Hunc ergo timorem charitas perfecta excludit. Quomodo enim perfecta charitas, quæ timoris stimulo indiget ad cultum justitiæ ?

Perfecta dilectio mentem in solidum possidet, omnia soli sibi justitiæ munera deputari volens. Frigidus timor est, et pigre incedit, satis habens tantum impune evadere. Amor fastidium nescit, fervidus est, et in anteriora extensus : metus contractior, necessitate tantum justitiæ subit officia. Amor perfectus soli quod agit debet justitiæ, nihil in ea juris relinquens timori. Quidni ? An non satis in se obtinet meriti ad omne bonum opus justitiæ ? Christus enim nobis factus est justitia. Quid ergo ? Christus non satis in se habet dotis ad placendum ? Alieno ergo et ipse, ut placeat, indiget adjumento ? Si non ejus obtentu solius obtemperatur ipsi, quomodo erit ejus perfecta dilectio ? Diligam te, bone Jesu ; diligam te, virtus mea, quem non possum gratis diligere, nec possum tamen satis diligere. Dirigantur in te ex integro studia mea, nec alieno deducantur et distrahantur affectu. At quam exigua sunt, etiam cum integra sunt, in te studia nostra ! quomodo ergo diminuam, quod cum integrum est, tam exile est ? Totus in te, Deus bone, ex desiderio ferar. Trahe me tu in te ipsum, ut nullo indigeam timoris impulsu, sed perfecta charitas usum ejus excludat.

7. Quid igitur ? non sunt metuenda æterna supplicia ? Metuenda plane sunt, et cavenda. Nemo enim unquam carnem suam odio habuit (Ephes. V, 29) : sed vehementior Christi dilectio motu timoris non eget in affectum justitiæ. Amor iste nihil tam vereatur quantum offensam : sed propter offensam, non propter pœnam. At istud quidem, quamdiu in incerto humanæ res fluctuant, et non est tuta laus hominis in vita ipsius. At cum ad veritatem post vitam fuerit introductus, hujusmodi de reliquo metus cessabit, timori tertio faciens locum, qui prioribus quidem succedat, sed nulli cedat : permanet enim in sæculum sæculi. Primus ergo timor metuit ne temeritatis offensam luat : secundus, ne infirmitate offendant : tertius, quod metuat non habet. Quid enim metuat completa felicitas et consummata charitas ? Timor hic de plantario oritur charitatis. Non audeo dicere quod charitas est, nec tamen audeo negare. Quid enim nisi amor esse conatur, qui jam nescit affectum timoris ? quomodo non amor, qui jam pene timor esse desiit ? quam enim ratione timor nil metuens ? Timorem illum tam tutum nomine impartirem amoris, nisi quod Deus ipse ibi quidem amat nos, non tamen timori in tanta majestate permittitur locus. Sed in nobis quomodo a charitate timor ille separabitur ? Et quid aliud est ibi timere, nisi non timere adversus Dominum majestatis ? Quid est timor ille nisi votiva subjectio, obedientia non coacta, ultro impensa reverentia ? Quomodo timor qui offendere non timet ? non enim valet. Sed iterum quomodo non timor, qui offendere non audet ? Et timor ergo non videtur, quia nihil vel peccati vel periculi metuit : et timor est, quia nihil audacter vel temere præsumit. Quid est timor ille, nisi reverentia humilis ex debiti quasi necessitate impensa, sed necessitatis nihil passa ? Est enim

A obsequendi necessitas jure conditionis, sed necessitatem ignorat libertas dilectionis. Quid est timor ille, nisi temeritatis et negligentiae magis privatio, quam necessitatis coactio ? Vides quantum timor iste appropinquat ad charitatem ? pene illa est, sed plene non est. Causa distat, par est affectu. Quæris qua causa ? Inferioris conditionis respectu obsequendi ad omnem nutum tantæ majestati. Incumbit tibi justa necessitas, sed ad causam istam charitas non respectat : divinæ majestatis admiratione rapitur, non contuitu infimæ conditionis. Ergo rationem quam timor respicit, charitas nescit causis præventa potioribus.

8. Causis ergo distant timor et amor, obsequio et affectu libero cognati. Primus ergo timor metuit puniri : secundus, privari : tertius, neutrum. Primum illum perfecta charitas exterminat : secundum ad tempus tolerat : tertium sibi indivise collaterat. Hunc vos, filiae Jerusalem, timorem captate. Primum cavete illum, quem charitas foras mittit : *Media*, inquit, *charitate constravit*. Ubi media dicit, totum dat intelligi. Et vestri cordis medium charitas consternat, charitas vestiatur. Vestis hæc est et ornamentum **62** nuptiale. Quæ si a nuptiali exigitur conviva, quanto magis a nupta ? Sola præoccupare et possidere vult omnes mentis vestræ recessus. Nolite illos degeneri et alieno communicare affectui. Molle quidem et delicatum est stratum charitatis, molesto ne ad modicum quidem vult metu contristari. *Propter filias*, inquit, *Jerusalem*. Jure quidem : pax enim multa diligentibus legem tuam (Psal. CXXVIII, 165). Si quis de indulta gloriatur gratia, quanto magis et vos ? nam etsi constat spiritualium donorum magnas esse divitias, sed charitas supergressa, est universas. Non modo supergressa, sed etiam complexa. Et dulcis et dives est charitas. Denique sicut habet Psalmus, *Inter medios virtutum clericos* (Psal. CXVII, 14), et in spiritualium communione gratiarum superstratum dormitur charitatis. Charitas quasi media omnibus communicat, et quasi melior omnes cumulat virtutes. *Æmulamini ergo, filiae Jerusalem, charismata meliora. Magis autem ut charitatem habeatis, et abundantius habeatis, totæ in affectum amoris transite. Totus enim amabilis est dilectus noster Jesus Christus, qui vivit et regnat in sæcula sæculorum. Amen.*

SERMO XX.

Egredimini, et videte regem Salomonem in diademate quo coronavit eum mater sua. (Cant. III, 11.)

D 1. Audistis, quo invitatae sunt filiae Sion : sed unde jubentur egredi, nondum audistis. Id enim est quod non exprimit littera. Unde ergo ? numquid de Sion ? Sed videbitur Deus deorum in Sion (Psal. LXXXIII, 8). Non ergo de Sion eas vocat, quas ad videndum Deum vocat. At forte non ad visionem Dei, sed ad videndum Salomonem in diademate, quo coronavit eum mater sua ? Ideoque nil obstat, si filias Sion egredi jubeat de Sion. Sed numquid non homo ille natus est in Sion ? Ergo si de Sion evocantur, non tamen vocantur nisi ad Sion : de Sion superiori ad inferiorem Sion. Nec enim dignum aut consentaneum